UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

5 päivänä lokakuuta 2011 *

Asiassa T-19/06,

Mindo Srl, kotipaikka Rooma (Italia), edustajinaan asianajajat J. Folguera Crespo ja P. Vidal Martínez,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään aluksi É. Gippini Fournier, N. Khan ja F. Amato, sittemmin Gippini Fournier, Khan ja L. Malferrari

vastaajana,

jossa on kyse [EY] 81 artiklan 1 kohdan mukaisesta menettelystä (Asia COMP/C.38.281/B.2 – Italian raakatupakka-ala) 20.10.2005 tehdyn komission päätöksen K(2005) 4012 lopullinen osittaista kumoamista koskevasta vaatimuksesta ja toissijaisesti Mindo Srl:lle määrätyn sakon määrän alentamista koskevasta vaatimuksesta,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Azizi sekä tuomarit E. Cremona (esittelevä tuomari) ja S. Frimodt Nielsen,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Pocheć,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 29.11.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Kantajana oleva Mindo Srl on italialainen yhtiö, joka on tällä hetkellä selvitystilassa. Se oli alun perin Reditab Srl -niminen perheyritys. Dimon Inc:n tytäryhtiö Intabex Netherlands BV (jäljempänä Intabex) osti sen vuonna 1995. Kyseisen hankinnan jälkeen yhtiön toiminimeä muutettiin, ja siitä tuli Dimon Italia Srl. Sen pääasiallisena toimintana oli raakatupakan ensijalostus. Intabex myi 30.9.2004 kaikki yhtiöosuutensa neljälle yksityishenkilölle, joilla ei ollut mitään yhteyttä konserniin, jonka

emoyhtiönä Dimon toimi. Kyseisen myynnin jälkeen yhtiön toiminimeä muutettiin, ja siitä tuli Mindo. Dimon sulautui 13.5.2005 Standard Commercial Corporation -yhtiön (jäljempänä SCC) kanssa, ja ne muodostivat uuden kokonaisuuden nimeltä Alliance One International, Inc. (jäljempänä Alliance One).

Hallinnollinen menettely

2 Euroopan yhteisöjen komissio toimitti 6.2.1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 ([EY 81] ja [EY 82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 13, s. 204) 11 artiklan nojalla 15.1.2002 Italian raakatupakkamarkkinoita koskevia tietojensaantipyyntöjä italialaisille tupakanjalostajien ja -tuottajien toimialajärjestöille eli Associazione professionale trasformatori tabacchi italianille (italialaisten raakatupakan jalostajien toimialajärjestö, jäljempänä APTI) ja Unione italiana tabaccolle (Italian raakatupakan tuottajajärjestöjen liitto, jäljempänä Unitab).

3 Komissio sai 19.2.2002 hakemuksen sakkoimmuniteetista Deltafina SpA:lta, joka on APTI:hin kuuluva tupakanjalostaja, sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa annetun komission tiedonannon (EYVL 2002, C 45, s. 3; jäljempänä yhteistyötiedonanto) perusteella. Komissio myönsi sille 6.3.2002 ehdollisen immuniteetin mainitun tiedonannon 15 kohdan mukaisesti.

4 APTI:n toimikunnan kokous pidettiin 4.4.2002. Kyseisen kokouksen yhteydessä Deltafina ilmoitti osallistujille, muun muassa Transcatab SpA:lle ja kantajalle, immuniteettihakemuksestaan ja komission päätöksestä myöntää sille ehdollinen immuniteetti.

5 Komissio sai samana päivänä kantajalta yhteistyötiedonannon 8 kohtaan perustuvan sakkoimmuniteettihakemuksen ja toissijaisesti mainitun tiedonannon 20–27 kohtaan perustuvan minkä tahansa sakon määrän alentamista koskevan hakemuksen sekä muutamia tunteja myöhemmin Transcatabin samalla perusteella tekemän minkä tahansa sakon määrän alentamista koskevan hakemuksen.

6 Komissio ilmoitti 9.4.2002 vastaanottaneensa kantajan sakkoimmuniteettihakemuksen ja ilmoitti sille yhteistyötiedonannon 12 kohdan mukaisesti, ettei väitetty rikkominen voi saada sakkoimmuniteettia, koska kyseinen immuniteettihakemus ei täytä tiedonannon 8 kohdan a alakohdassa ja 9 kohdassa tai 8 kohdan b alakohdassa ja 10 kohdassa mainittuja edellytyksiä. Se ilmoitti myös tiedonannon 25 kohdan mukaisesti vastaanottaneensa kantajan minkä tahansa sakon määrän alentamista koskevan hakemuksen.

7 Kantaja toimitti 8.4.2002 täydentäviä todisteita, jotka muodostuivat uudesta selittävästä muistiosta ja kymmenestä liitteestä. Komissio ilmoitti 17.4.2002 vastaanottaneensa kyseiset asiakirjat.

8 Komissio suoritti 18. ja 19.4.2002 asetuksen N:o 17 14 artiklan nojalla tutkimuksia kantajan ja Transcatabin tiloissa sekä Trestina Azienda Tabacchi SpA:n ja Romana Tabacchi SpA:n tiloissa.

9 Komissio ilmoitti 8.10.2002 kantajalle ja Transcatabille, että nämä olivat ensimmäinen ja toinen yritys, jotka olivat toimittaneet todisteita kilpailusääntöjen rikkomisesta yhteistyötiedonannossa tarkoitetulla tavalla, ja että se aikoi näin ollen myöntää niille hallinnollisen menettelyn päätteeksi alennuksen, jonka suuruus oli 30–50 prosenttia ja 20–30 prosenttia sen sakon määrästä, joka niille olisi määrätty ilman yhteistyötä mahdollisesti todettujen rikkomisten perusteella.

10 Komissio antoi 25.2.2004 väitetiedoksiannon, jonka se osoitti kymmenelle yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle Deltafina, Transcatab, Romana Tabacchi ja kantaja mukaan lukien (jäljempänä jalostajat) ja niistä eräiden emoyhtiöille, joita olivat erityisesti Dimon, SCC ja Universal Corp., joka on Deltafinan emoyhtiö. Väitetiedoksiannon adressaateilla on ollut mahdollisuus tutustua hallintomenettelyn asiakirjoihin, joista komissio toimitti niille kopion CD-ROM-levyllä, ja ne ovat esittäneet kirjallisia huomautuksia komission väitteistä. Suullinen kuuleminen järjestettiin 22.6.2004.

11 Toinen kuulemistilaisuus järjestettiin 1.3.2005 sen jälkeen, kun 25.2.2004 annettuun väitetiedoksiantoon oli 21.12.2004 tehty lisäys.

12 Kuultuaan kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa komissio teki kuulemismenettelyistä vastaavan neuvonantajan lopullisen kertomuksen perusteella 20.10.2005 päätöksen K(2005) 4012 lopullinen [EY] 81 artiklan 1 kohdan mukaisesta menettelystä (Asia COMP/C.38.281/B.2 – Italian raakatupakka-ala) (jäljempänä riidanalainen päätös), josta julkaistiin tiivistelmä 13.2.2006 ilmestyneessä Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL L 353, s. 45).

Riidanalainen päätös

13 Riidanalainen päätös koskee ensinnäkin jalostajien Italian raakatupakan markkinoilla toteuttamaa horisontaalista kartellia (riidanalaisen päätöksen 1 perustelukappale).

14 Komissio totesi riidanalaisessa päätöksessä, että kyseisen kartellin yhteydessä jalostajat vahvistivat vuoden 1995 ja vuoden 2002 alun välisen ajanjakson aikana sekä suoria ostoja tuottajilta että ostoja ”kolmansilta pakkaajilta” koskevat kaupankäynnin edellytykset Italian raakatupakan ostomarkkinoilla muun muassa vahvistamalla hinnat ja jakamalla markkinat (riidanalaisen päätöksen 1 perustelukappale).

15 Riidanalainen päätös koskee toiseksi kahta muuta, jalostajien täytäntöön panemasta kartellista erillistä rikkomista, joihin syyllistyttiin vuoden 1999 alun ja vuoden 2001 lopun välisenä aikana ja jotka muodostuvat APTI:n osalta sen jäsenten puolesta neuvottelemien sopimushintojen vahvistamisesta toimialakohtaisten sopimusten tekemiseksi Unitabin kanssa ja Unitabin osalta sen APTI:n kanssa neuvottelemien hintojen vahvistamisesta sen jäsenten puolesta näiden samojen sopimusten tekemiseksi.

16 Komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessä, että jalostajien menettelytavat merkitsivät yhtenä kokonaisuutena pidettävää jatkettua EY 81 artiklan 1 kohdan rikkomista (ks. mm. riidanalaisen päätöksen 264–269 perustelukappale).

17 Komissio täsmensi, että koska konserneja, joihin Transcatab ja kantaja olivat kuuluneet kilpailusääntöjen rikkomisen aikana, ei ollut enää olemassa sen johdosta, että ne olivat sulautuneet uuteen Alliance One -kokonaisuuteen, kyseinen uusi kokonaisuus oli näiden kahden konsernin oikeudellisena seuraajana riidanalaisen päätöksen adressaatti. Sama koski kantajaa, jonka Intabex oli myynyt yksityishenkilöille, jotka muuttivat sen nimeksi Mindo (riidanalaisen päätöksen 349 ja 350 perustelukappale).

18 Komissio päätteli riidanalaisen päätöksen 351 perustelukappaleessa, että Deltafinan, Universalin, kantajan, Transcatabin, Alliance Onen, Romana Tabacchin, APTI:n ja Unitabin oli katsottava olevan vastuussa kilpailusääntöjen rikkomisista ja että ne olivat riidanalaisen päätöksen adressaatteja.

19 Riidanalaisen päätöksen 356–404 perustelukappaleessa komissio määritti kyseisen päätöksen adressaateille määrättävät sakot.

20 Arvioituaan rikkomisen vakavuutta ja todettuaan riidanalaisen päätöksen 369 perustelukappaleessa, että jalostajien rikkomista on pidettävä erittäin vakavana, komissio tutki kysymystä ”painoarvosta” ja ”varoittavasta vaikutuksesta”.

21 Tehdäkseen sakosta varoittavan komissio katsoi, että Deltafinalle määrätyn sakon laskentapohjaan oli sovellettava kerrointa 1,5 – eli 50 prosentin korotusta – ja kantajalle ja Transcatabille määrätyn sakon laskentapohjaan kerrointa 1,25 – eli 25 prosentin korotusta (riidanalaisen päätöksen 375 perustelukappale).

22 Komissio vahvisti siten riidanalaisen päätöksen 376 perustelukappaleessa sakon laskentapohjat seuraavasti:

– Deltafina 37,5 miljoonaa euroa

– Transcatab 12,5 miljoonaa euroa

– kantaja 12,5 miljoonaa euroa

– Romana Tabacchi 10 miljoonaa euroa.

23 Seuraavaksi komissio tutki kysymystä rikkomisen kestosta. Erityisesti riidanalaisen päätöksen 377–379 perustelukappaleesta ilmenee, että komissio korotti sakkojen laskentapohjia 10 prosentilla kultakin kokonaiselta rikkomisvuodelta ja 5 prosentilla kultakin kuuden kuukauden pituiselta tai sitä pidemmältä lisäajanjaksolta. Näin ollen sakon laskentapohjaa korotettiin Deltafinan, kantajan ja Transcatabin tapauksessa 60 prosentilla, mikä vastaa kuuden vuoden ja neljän kuukauden pituista rikkomisajanjaksoa, ja Romana Tabacchin tapauksessa 25 prosentilla, mikä vastaa kahden vuoden ja kahdeksan kuukauden pituista rikkomisajanjaksoa.

24 Riidanalaisen päätöksen adressaateille määrättyjen sakkojen perusmäärät vahvistettiin siis seuraavasti:

– Deltafina 60 miljoonaa euroa

– Transcatab 20 miljoonaa euroa

– kantaja 20 miljoonaa euroa

– Romana Tabacchi 12,5 miljoonaa euroa.

25 Riidanalaisen päätöksen 380–398 perustelukappaleessa komissio tutki, oliko lieventäviä olosuhteita otettava huomioon, ja hylkäsi kaikki kantajan tätä koskevat väitteet.

26 Lisäksi komissio arvioi, oliko eri adressaateille määrättyjen sakkojen perusmääriä tarpeen mukauttaa, jotta ne eivät ylitä enimmäismäärää, joka on 10 prosenttia liikevaihdosta ja josta säädetään [EY 81] ja [EY 82] artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1) 23 artiklan 2 kohdassa (riidanalaisen päätöksen 399–404 perustelukappale).

27 Tässä yhteydessä komissio rajoitti kantajan yhteisvastuun 10 prosenttiin sen edellisen tilikauden liikevaihdosta eli 3,99 miljoonaan euroon, koska sillä ei riidanalaisen päätöksen tekohetkellä ollut mitään yhteyksiä entiseen konserniin, jonka emoyhtiönä Dimon toimi (riidanalaisen päätöksen 404 perustelukappale).

28 Komissio otti riidanalaisen päätöksen 405–500 perustelukappaleessa kantaa yhteistyötiedonannon soveltamiseen. Se totesi muun muassa, että kantaja oli noudattanut sille sakon määrän alentamista koskevassa hakemuksessa asetettuja edellytyksiä, ja katsoi toimitettujen todisteiden ja menettelyn aikana tehdyn yhteistyön perusteella, että kantajalle on myönnettävä sen sakon alentamista koskevan hakemuksen perusteella vahvistetun vaihteluvälin mukaan suurin mahdollinen alennus, joka on 50 prosenttia (riidanalaisen päätöksen 499 perustelukappale).

29 Riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa komissio vahvisti asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan perusteella riidanalaisen päätöksen adressaatteina oleville yrityksille ja yritysten yhteenliittymille määrättävien sakkojen määrät seuraavasti:

– Deltafina ja Universal, yhteisvastuullisesti: 30 miljoonaa euroa

– kantaja ja Alliance One: 10 miljoonaa euroa, josta Alliance One on vastuussa kokonaan ja kantaja yhteisvastuussa ainoastaan 3,99 miljoonan euron osalta

– Transcatab ja Alliance One, yhteisvastuullisesti: 14 miljoonaa euroa

– Romana Tabacchi: 2,05 miljoonaa euroa

– APTI: 1 000 euroa

– Unitab: 1 000 euroa.

Oikeudenkäyntimenettely

30 Kantaja nosti käsiteltävänä olevan kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 20.1.2006 toimittamallaan kannekirjelmällä.

31 Kantaja pyysi kanteessa erityisesti käsiteltävän asian yhdistämistä asiaan, joka liittyi Alliance Onen 24.1.2006 nostamaan kanteeseen, jossa vaadittiin muun muassa riidanalaisen päätöksen osittaista kumoamista (asia T-25/06, Alliance One International v. komissio). Alliance One esitti samanlaisen pyynnön.

32 Alliance One maksoi 14.2.2006 kokonaisuudessaan sakon, jonka komissio oli määrännyt sille ja kantajalle, joka oli yhteisvastuussa ainoastaan osasta kyseistä määrää eli 3,99 miljoonasta eurosta.

33 Kantaja asetettiin selvitystilaan 4.7.2006, mutta se ei missään vaiheessa ilmoittanut asiasta unionin yleiselle tuomioistuimelle.

34 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 27.7.2006 toimittamassaan erillisessä asiakirjassa kantaja pyysi uudelleen käsiteltävän asian yhdistämistä asiaan T-25/06. Alliance One esitti 21.8.2006 huomautuksensa kyseisestä pyynnöstä ja totesi kannattavansa asioiden yhdistämistä.

35 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.8.2006 toimittamallaan kirjeellä komissio ilmoitti katsovansa, että menettelyn tehokkuutta ei voitu huomattavasti parantaa yhdistämällä asiat ja että se antaisi unionin yleisen tuomioistuimen ratkaista kyseisen pyynnön.

36 Unionin yleinen tuomioistuin ei hyväksynyt pyyntöä asioiden yhdistämisestä.

37 Yhden velkojan Tribunale ordinario di Romassa, sezione fallimentare (Rooman konkurssituomioistuin, jäljempänä Tribunale fallimentare di Roma) 27.12.2006 esittämän konkurssihakemuksen (istanza di fallimento) jälkeen kantaja haki 5.3.2007 samassa tuomioistuimessa konkurssin, akordin, valvotun hallinnon ja selvitystilan sääntelystä 16.3.1942 annetun kuninkaan asetuksen nro 267 (regio decreto 16 marzo 1942, n. 267, recante disciplina del fallimento, del concordato preventivo, dell'amministrazione controllata e della liquidazione coatta amministrativa), sellaisena kuin se on muutettuna, (GURI nro 81, 6.4.1942, erityislisäosa) (jäljempänä Italian konkurssiasetus) 161 §:n nojalla pääsyä akordimenettelyyn, johon sisältyy omaisuuden luovutus (jäljempänä akordi). Tribunale fallimentare di Roma hyväksyi kantajan ehdottaman akordin 27.11.2007 antamassaan tuomiossa.

38 Unionin yleinen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja kehotti unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena asianosaisia esittämään asiakirjoja. Asianosaiset noudattivat tätä kehotusta asetetussa määräajassa.

39 Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin kuultiin 29.11.2010 pidetyssä istunnossa.

40 Saatuaan muutama päivä ennen istuntoa tiedon, että kantaja oli ollut selvitystilassa heinäkuusta 2006 lähtien, komissio väitti istunnossa lähinnä, että kantaja oli menettänyt oikeussuojan tarpeensa käsiteltävässä asiassa, koska Alliance One oli maksanut kokonaisuudessaan niille määrätyn sakon, johon sisältyi 3,99 miljoonan euron suuruinen määrä, joka sen oli maksettava yhteisvastuullisesti kantajan kanssa, vaatimatta kantajaa maksamaan takaisin osaa maksetusta sakosta, vaikka tämä oli selvitystilassa.

41 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin pyysi työjärjestyksen 64 artiklan nojalla toteutettuna prosessinjohtotoimena kantajaa toimittamaan sille kaikki tiedot ja asiakirjat kaikista mahdollisista sopimuksista, jotka se oli tehnyt Alliance Onen kanssa siitä, että Alliance One maksaa sakon, ja mahdollisuudesta vaatia takaisin osa maksetusta sakosta, mikä oli merkitty istunnon pöytäkirjaan. Tämä prosessinjohtotoimi esitettiin sittemmin unionin yleisen tuomioistuimen kirjeessä, joka lähetettiin kantajalle 8.12.2010.

42 Vastatessaan unionin yleisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen kantaja täsmensi lisäksi vaatineensa vaatimustensa kolmannen kohdan toisessa virkkeessä (ks. jäljempänä 57 kohta) ainoastaan Alliance Onen kanssa yhteisvastuullisesti määrätyn sakko-osuuden alentamista.

43 Kantaja suostui 6.1.2011 päivätyllä kirjeellä unionin yleisen tuomioistuimen istunnossa esittämään pyyntöön ja toimitti joitakin asiakirjoja. Se ei kuitenkaan maininnut aloittaneensa akordimenettelyä, joka oli yhä meneillään. Kantaja väitti lähinnä, että sillä oli edelleen oikeussuojan tarve käsiteltävässä asiassa.

44 Komissio toisti 21.2.2011 kantajan 6.1.2011 päivättyä kirjettä koskevissa huomautuksissaan, että kantaja oli menettänyt oikeussuojan tarpeensa käsiteltävässä asiassa. Komissio toimitti myös Rooman (Italia) kauppakamarin asiakirjan, joka koski kantajan taloudellista tilannetta ja jossa osoitettiin, että sitä koskeva, numerolla 3/07 rekisteröity akordimenettely oli aloitettu 21.5.2007. Komissio totesi lisäksi, että unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä työjärjestyksen 64 artiklan 4 kohdan nojalla prosessinjohtotoimen, jossa Alliance Onea pyydetään toimittamaan tietoja sen oikeutensa käytöstä, jonka perusteella se voi vaatia kantajaa maksamaan takaisin osan maksetun sakon määrästä.

45 Kantaja toimitti 11.3.2011 päivätyllä kirjeellä komission 21.2.2011 esittämiä huomautuksia koskevat huomautuksensa, joissa se vastusti prosessinjohtotoimea, jossa Alliance Onea pyydetään toimittamaan tietoja, ja väitti, että komissio oli käyttänyt oikeudenkäyntimenettelyä väärin.

46 Unionin yleinen tuomioistuin esitti 17.3.2011 päivätyllä kirjeellä työjärjestyksen 64 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättynä prosessinjohtotoimena kirjallisia kysymyksiä Alliance Onelle.

47 Alliance One vastasi 30.3.2011 päivätyllä kirjeellä unionin yleisen tuomioistuimen 17.3.2011 esittämiin kysymyksiin. Se totesi lähinnä, ettei se ollut vielä vaatinut kantajaa maksamaan takaisin osaa maksetun sakon määrästä, koska sen mielestä oli parempi odottaa tämän oikeudenkäyntimenettelyn tulosta. Se totesi lisäksi, että toteuttaakseen tällaisen toimenpiteen se olisi ”hyvin todennäköisesti joutunut vaatimaan tuomiota saadakseen [kantajalta] maksun ja tällaiseen tuomioon perustuvan maksumääräyksen”. Alliance One huomautti lisäksi, että jos unionin yleinen tuomioistuin kumoaisi sakon kokonaan tai osittain, sen olisi täytynyt palauttaa takaisin maksettu määrä kantajalle korkoineen, mikä olisi tehnyt koko menettelystä ”hankalan, kalliin ja pitkän”. Se katsoi lisäksi, ettei sen vaatimus ollut vanhentunut ja ettei se vanhene ennen tämän oikeudenkäyntimenettelyn päättymistä. Lopuksi se totesi, ettei akordimenettelyn

olemassaolo estä velkojaa saattamasta asiaa toimivaltaisten tuomioistuinten käsiteltäväksi, jotta se voi saada vahvistustuomion akordimenettelyssä olevaa velallista vastaan ja vaatia maksumääräystä heti, kun vahvistustuomio on annettu.

48 Kantaja ja komissio esittivät 18. ja 19.4.2011 päivätyillä kirjeillä huomautuksensa Alliance Onen toimittamista tiedoista.

49 Unionin yleinen tuomioistuin kehotti 12.5.2011 päivätyllä kirjeellä prosessinjohtotoimena kantajaa toimittamaan tiettyjä Tribunale fallimentare di Romassa vireillä olevaa akordimenettelyä koskevia asiakirjoja ja kaikki akordin täytäntöönpanoa koskevat merkitykselliset tiedot.

50 Kantaja noudatti näitä kehotuksia 20.5.2011 päivätyssä kirjeessä. Se toimitti muun muassa akordihakemuksen ja velkojille 5.3.2007 lähetetyn akordiehdotuksen, Tribunale fallimentare di Roman 27.11.2007 antaman akordin vahvistamista koskevan päätöksen sekä muita asiakirjoja, jotka koskivat akordin täytäntöönpanoa.

51 Tribunale fallimentare di Romassa pidettiin 25.5.2011 istunto, jotta voitiin arvioida akordin täytäntöönpanoa ja/tai määrätä sen mahdollisesta purkamisesta tai kumoamisesta Italian konkurssiasetuksen 186 §:n mukaisesti.

52 Kantaja toimitti 1.6.2011 unionin yleisen tuomioistuimen pyynnöstä velkojien luettelon, jonka se oli liittänyt Tribunale fallimentare di Romalle 5.3.2007 tehtyyn akordihakemukseen. Kyseisessä luettelossa ei mainita Alliance Onen saatavaa kantajalta.

53 Tribunale fallimentare di Romassa pidettiin uusi istunto 15.6.2011.

54 Komissio esitti 21.6.2011 huomautuksensa kantajan 20.5.2011 päivätyssä kirjeessään toimittamista asiakirjoista sekä kantajan 1.6.2001 toimittamasta velkojien luettelosta.

55 Vastauksena uuteen prosessinjohtotoimeen kantaja vastasi 13.7.2011 päivätyllä kirjeellä unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin, toimitti asiakirjoja ja esitti näkemyksensä työjärjestyksen 113 artiklassa tarkoitetusta kysymyksestä siitä, oliko käsiteltävästä kanteesta edelleen tarpeen antaa lausunto.

56 Komissio esitti 29.7.2011 unionin yleisen tuomioistuimen pyynnöstä näkemyksensä edellä mainitussa artiklassa tarkoitetusta kysymyksestä siitä, oliko käsiteltävästä kanteesta edelleen tarpeen antaa lausunto.

Asianosaisten vaatimukset

57 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan a alakohdan siltä osin kuin siinä viitataan pitempään rikkomisajanjaksoon, jonka katsotaan päättyneen 19.2.2002 eikä viimeistään 15.1.2002

– kumoaa riidanalaisen päätöksen 2 artiklan b alakohdan, koska kantajan olisi pitänyt saada täysimääräinen sakkoimmuniteetti yhteistyötiedonannon nojalla

– toissijaisesti muuttaa riidanalaisen päätöksen 2 artiklan b alakohtaa ja alentaa oleellisesti ”kantajalle ja Alliance Onelle yhteisvastuullisesti määrätyn sakon määrää”

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut

– määrää työjärjestyksen 50 artiklan 4 kohdan nojalla, että tämä asia yhdistetään asiaan, joka koskee Alliance Onen riidanalaisesta päätöksestä nostamaa kannetta.

58 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

59 Työjärjestyksen 113 artiklan nojalla unionin yleinen tuomioistuin voi milloin tahansa omasta aloitteestaan, asianosaisia kuultuaan ratkaista, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi, tai todeta, että kanne on menettänyt tarkoituksensa ja lausunnon antaminen asiassa raukeaa.

60 Oikeuskäytännön mukaan oikeussuojan tarpeen olemassaolo muodostaa ehdottoman prosessinedellytyksen, jonka Euroopan unionin tuomioistuimet voivat tutkia viran puolesta (ks. asia T-310/00, MCI v. komissio, tuomio 28.9.2004, Kok., s. II-3253, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja yhdistetyt asiat T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00-T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00-T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00-T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00, Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia ym. v. komissio, määräys 10.3.2005, Kok., s. II-787, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). On katsottava, että unionin tuomioistuimet voivat tutkia viran puolesta myös sen, onko oikeussuojan tarve lakannut oikeudenkäyntimenettelyn aikana.

61 Asianosaisten kuulemisen jälkeen käsiteltävässä asiassa on ensin tarkasteltava väitteitä ja perusteluja, jotka komissio esitti istunnossa ja kantajan unionin yleisen tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin antamia vastauksia koskevissa huomautuksissaan ja joiden mukaan kantaja on ennen kaikkea menettänyt kokonaan oikeussuojan tarpeen käsiteltävässä asiassa, koska Alliance One on maksanut yhteisvastuullisesti määrätyn sakon kokonaisuudessaan eikä ole vaatinut kantajaa maksamaan takaisin osaa maksetun sakon määrästä.

Asianosaisten lausumat

62 Komissio väittää lähinnä, ettei kantajalla ole oikeussuojan tarvetta käsiteltävässä asiassa, koska Alliance One maksoi helmikuussa 2006 kokonaisuudessaan sakon määrän, joka kantajan oli maksettava yhteisvastuullisesti Alliance Onen kanssa, eikä Alliance One ole vaatinut kantajaa maksamaan takaisin osaa maksetun sakon määrästä. Tässä yhteydessä komissio epäilee, onko Alliance Onella oikeus vaatia tällaista maksua kantajalta. Komission mukaan tällainen oikeus ei ilmene kantajan akordihakemuksesta eikä sen tilikirjauksista, jotka on toimitettu yritysrekisteriin Italian lainsäädännön mukaisesti. Komission mukaan tämä voi johtua takuusta tai jostain muusta

toimenpiteestä, jonka perusteella Alliance One myydessään osakkeensa kantajalle sitoutui maksamaan niille määrätyn sakon kokonaisuudessaan.

63 Komissio kiistää myös väitteet, jotka kantaja on esittänyt sen tueksi, että sillä on edelleen oikeussuojan tarve käsiteltävässä asiassa.

64 Kantajan väitetystä intressistä puolustautua kolmansien nostamia mahdollisia vahingonkorvauskanteita vastaan komissio väittää 21.2.2011 esittämissään kantajan 6.1.2011 päivättyä kirjettä koskevissa huomautuksissa, ettei kantaja ole esittänyt mitään viitteitä kanteista, jotka rikkomisesta vahinkoa kärsineet kolmannet ovat nostaneet tuomioistuimissa tai joita ne saattavat nostaa. Vahingonkorvausvaatimuksen sisältävistä kirjeistä, jotka kantaja on liittänyt asiakirja-aineistoon 20.5. ja 13.7.2011, komissio toteaa, etteivät ne osoita, että kanne on nostettu, eivätkä etenkään sitä, ettei tällainen kanne ole vanhentunut.

65 Kantajan oletetusta velvoitteesta maksaa Alliance Onelle takaisin osa sen maksamasta sakosta komissio toteaa lopuksi, että on epätodennäköistä, että Alliance One vaatii enää kantajalta tällaista maksua, etenkään kun se ei reagoinut kantajan selvitystilaan asettamiseen eikä akordimenettelyn aloittamiseen. Alliance Onen tällaisen oikeuden ilmeinen olemassaolo sopii myös huonosti yhteen sen kanssa, että se on jo usean vuoden ajan jättänyt vaatimatta maksua. Alliance Onen aikeet, jotka koskevat mahdollisuutta vaatia kantajaa maksamaan takaisin osa maksetun sakon määrästä, eivät sitä paitsi käy selvästi ilmi sen unionin yleisen tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin antamasta vastauksesta. Koska Alliance Onen oikeus vaatia kantajaa maksamaan takaisin osa maksetun sakon määrästä perustuu suoraan riidanalaiseen päätökseen, on lisäksi vaikea ymmärtää, minkä tyyppisiä vaikeuksia velkomisratkaisun saannista italialaisessa tuomioistuimessa voisi aiheutua.

66 Kantaja väittää, että sillä on selkeä ja välitön oikeussuojan tarve käsiteltävässä asiassa. Kantajan mukaan sen oikeussuojan tarpeeseen ei vaikuta se, että se on sen purkamiseen johtavassa menettelyssä tai että sen entinen emoyhtiö Alliance One on väliaikaisesti maksanut kokonaisuudessaan niille määrätyn sakon, josta kantaja oli määrätty maksamaan yhteisvastuullisesti 3,99 miljoonaa euroa.

67 Ensinnäkin kantaja väittää, että sen oikeussuojan tarve johtuu sen perusoikeudesta tuomioistuimeen ja että tämä oikeus perustuu Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus), sellaisena kuin se on saatettu osaksi unionin oikeusjärjestystä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EUVL 2010, C 83, s. 389) 47 artiklalla, 6 artiklaan.

68 Tässä yhteydessä kantaja huomauttaa, että sen kanteensa tueksi esittämät kanneperusteet koskevat ensinnäkin tiettyjen tosiseikkojen oikeudellista luonnehdintaa (muun muassa asettamista vastuuseen tietyistä toimialakohtaisia sopimuksia koskevista esisopimuksista, lieventävien olosuhteiden olemassaoloa sekä markkinoiden pienen koon vaikutusta niiden käyttäytymisen arviointiin ja lievemmän sakon määräämiseen), toiseksi kantajan syyksi luetun rikkomisen lyhyempää kestoa sekä kolmanneksi sitä, että komissio on soveltanut yhteistyötiedonantoa virheellisesti (siltä osin kuin kantaja pyysi täysimääräistä sakkoimmuniteettia tai toissijaisesti ”osittaista sakkoimmuniteettia” mainitun tiedonannon 23 kohdan perusteella).

69 Kantaja väittää lisäksi, ettei sen oikeussuojan tarve käsiteltävässä asiassa koske ainoastaan sakkoa vaan myös sitä, että sen katsotaan olevan vastuussa tietystä toiminnasta, sekä tällaisen toiminnan oikeudellista arviointia.

70 Toiseksi kantaja väittää, että sen oikeussuojan tarve johtuu myös sen oikeudesta puolustautua sitä vastaan, että kolmannet nostavat mahdollisesti vahingonkorvauskanteita tai vaativat sen vastuuseen asettamista riidanalaisessa päätöksessä todetuista rikkomisista heti, kun päätöksestä on tullut lopullinen. Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa, että kantaja liitti 20.5.2011 päivättyyn kirjeeseensä italialaiselta tupakantuottajien osuuskunnalta saamansa kirjeen, johon sisältyi 2,3 miljoonan euron vahingonkorvausvaatimus kilpailusääntöjen rikkomisesta sellaisten menettelytapojen seurauksena, joista on määrätty seuraamus riidanalaisessa päätöksessä. Tällainen vahingonkorvausvaatimus mainitaan myös akordin selvitysmiehen 14.4.2011 antamassa raportissa.

71 Kolmanneksi kantaja väittää, että sakon alentaminen tai jopa kumoaminen kokonaan on myös sen objektiivisen ja välittömän edun mukaista. Se muistuttaa tässä yhteydessä ensiksi, että Alliance One voisi nostaa sitä vastaan takautumiskanteen Italian siviililain (codice civile) 1292 §:n nojalla. Kantaja toteaa lisäksi, että Italian oikeuden nojalla sen johtajien on suojeltava sen velkojien etuja kaikkien mahdollisten ennalta arvaamattomien tapahtumien varalta. Kantaja toteaa toiseksi, ettei sen osakkeiden myyntiä koskevissa sopimuksissa mainita riidanalaiseen päätökseen johtanutta komission menettelyä eikä nimenomaista takuuta sille maksettavasta korvauksesta komission päätöksestä seuraavien mahdollisten sakkojen tapauksessa. Kantaja katsoo näin ollen, että sillä on selvästikin oikeussuojan tarve tämän oikeudenkäyntimenettelyn jatkamiseen, koska ei voida sulkea pois sitä, että Alliance One nostaa myöhemmin sitä vastaan kanteen, jossa se vaatii maksamaan takaisin osan maksetun sakon määrästä. Kantaja väittää kolmanneksi, että vaikka edellä mainituissa sopimuksissa määrättäisiin mahdollisesta korvauksesta komission määräämän sakon tapauksessa, tällaisen korvauksen pätevyys olisi kyseenalainen, jos kantajalta evättäisiin oikeus riitauttaa päätös unionin yleisessä tuomioistuimessa ja pyytää täysimääräistä sakkoimmuniteettia tai sakon määrän alentamista.

72 Kantaja katsoo lisäksi, että Alliance Onen vastaus unionin yleisen tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin vahvistaa sen oikeussuojan tarpeen. Ensinnäkin kyseisestä vastauksesta ilmenee, että kolmannet saattavat edelleen nostaa vahingonkorvauskanteita, koska tällaiset kanteet eivät ole vielä vanhentuneet Italian lainsäädännön perusteella. Toiseksi kantaja väittää, ettei Alliance Onen oikeus vaatia sitä maksamaan

takaisin osa maksetun sakon määrästä ole vanhentunut. Kolmanneksi kantaja katsoo, että se olisi vastuussa ainoastaan 3,99 miljoonan euron suuruisesta maksusta, jos Alliance One voittaisi asian T-25/06, ja että sen oikeussuojan tarve on näin ollen ilmeinen.

73 Kantaja toteaa 20.5.2011 antamassaan vastauksessa, ettei Italian konkurssiasetuksen 168 §:ssä rajoiteta akordihakemuksen jättämispäivän ja sen päivän, jona akordimenettelyn vahvistuspäätöksestä tulee lopullinen, välisenä aikana aikaisempien velkojien oikeutta vaatia toimivaltaisilta tuomioistuimilta vahvistusratkaisua velallista vastaan akordimenettelyn yhteydessä sekä tämän ajanjakson jälkeen vaatia, että toimivaltaiset tuomioistuimet velvoittavat akordimenettelyssä olevan velallisen maksamaan saatavan.

74 Kantajan mukaan tuomioistuimen vahvistuspäätöksen jälkeen ja akordin tosiasiallisen täytäntöönpanon aikana aikaisemmille velkojille, jotka olivat eri mieltä tai eivät äänestäneet, ei ole asetettu rajoituksia saataviensa perinnässä yhtiön selvitysmieheltä ja hänen välityksellään. Niiden on tässä yhteydessä ainoastaan noudatettava vahvistetussa akordissa määritettyjä velkojien korvausosuuksia ja määräaikoja. Kantajan mukaan aikaisempien velkojien oikeuksien käyttöä ei ole rajoitettu myöskään akordin täytäntöönpanon päätyttyä, kunhan ne noudattavat vahvistetussa akordissa kaikille velkojille määritettyjä osuuksia ja määräaikoja. Alliance One voi näin ollen vielä saattaa asian toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen maksumääräyksen kantajaa vastaan.

75 Lisäksi kantaja toteaa, että kysymys siitä, voidaanko akordi Italian konkurssiasetuksen 186 §:n nojalla panna täytäntöön tai kumota, on parhaillaan kontradiktorisen menettelyn kohteena Tribunale fallimentare di Romassa. Akordin kumoamisen

tapauksessa sovellettaisiin edellä mainitun asetuksen 137 ja 138 §:ää, jolloin kantajaa koskeva konkurssimenettely aloitettaisiin uudelleen ilman eri toimenpiteitä. Tällaisessa tilanteessa kantaja ei kuitenkaan menettäisi oikeussuojan tarvetta käsiteltävässä asiassa. Kantajan mukaan Alliance One voi edelleen vaatia sitä maksamaan takaisin osan maksetun sakon määrästä pyytämällä pääsyä konkurssivelkojaksi.

76 Lisäksi kantaja huomauttaa 13.7.2011 päivätyssä kirjeessään, että Alliance One on esittänyt selkeästi syyt, miksi se ei ollut vielä käyttänyt oikeuttaan vaatia kantajaa maksamaan takaisin osan maksetun sakon määrästä (ks. edellä 47 kohta). Seuraavaksi kantaja väittää lähinnä, ettei se ollut Italian oikeuden perusteella velvollinen kirjaamaan Alliance Onea kirjanpitoonsa, koska Alliance One ei ollut nimenomaisesti pyytänyt siltä maksua, eikä näin ollen myöskään velkojien luetteloon, joka oli laadittu akordimenettelyyn pääsyä koskevan pyynnön yhteydessä. Kantajan mukaan Italian konkurssiasetuksessa ja sovellettavissa kirjanpitosäännöissä ei missään tapauksessa velvoiteta sisällyttämään kirjanpitoon sitä mahdollisuutta, että Alliance One esittää tällaisen vaatimuksen, kun sellaista ei ole vielä esitetty eivätkä vaatimuksen määrä eikä olemassaolo ole lopullisia.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

77 On huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nostama päätöksen kumoamista ja/tai muuttamista koskeva kanne voidaan tutkia ainoastaan, jos kantajalla on intressi saada riidanalainen toimi kumotuksi ja/tai muutetuksi. Tällainen intressi edellyttää, että riidanalaisen toimen kumoamisella ja/tai muuttamisella saattaa sinällään olla oikeudellisia seurauksia tai toisin sanoen että kanteen lopputuloksesta voisi näin olla hyötyä sen nostajalle (ks. vastaavasti asia C-183/08 P, komissio v. Provincia di Imperia, määräys 5.3.2009, 19 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa; ks. edellä 60 kohdassa mainittu asia

MCI v. komissio, tuomion 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia T-189/08, Forum 187 v. komissio, tuomio 18.3.2010, Kok., s. II-1039, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja että kantaja osoittaa syntyneen ja edelleen olemassa olevan intressinsä kyseisen toimen kumoamiseen ja/tai muuttamiseen (ks. vastaavasti asia T-269/03, Socratec v. komissio, tuomio 19.6.2009, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

78 Tällaisen intressin on kuitenkin oltava olemassa tuomioistuimen ratkaisun julistamiseen saakka uhalla, että lausunnon antaminen asiassa raukeaa (ks. asia C-362/05 P, Wunenburger v. komissio, tuomio 7.6.2007, Kok., s. I-4333, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tällä vaatimuksella varmistetaan prosessuaaliselta kannalta, ettei tuomioistuimille hyvän lainkäytön vuoksi esitetä pelkästään teoreettisia lausuntopyyntöjä ja/tai kysymyksiä (ks. vastaavasti asia T-28/02, First Data ym. v. komissio, määräys 17.10.2005, Kok., s. II-4119, 36 kohta ja edellä 77 kohdassa mainittu asia Socratec v. komissio, tuomion 36 kohta).

79 Lisäksi on todettu, että jos oikeussuojan tarve, johon kantaja vetoaa, liittyy tulevaan oikeudelliseen tilanteeseen, kantajan on näytettävä toteen, että vaikutus tähän tilanteeseen on jo nyt varma. Sen vuoksi kantaja ei voi vedota tuleviin ja epävarmoihin tilanteisiin perustellakseen tarvettaan saada kumottua riidanalainen toimi ja/tai muutettua sitä (asia T-138/89, NBV ja NVB v. komissio, tuomio 17.9.1992, Kok., s. II-2181, 33 kohta; asia T-141/03, Sniace v. komissio, tuomio 14.4.2005, Kok., s. II-1197, 26 kohta ja edellä 77 kohdassa mainittu asia Socratec v. komissio, tuomion 39 kohta).

80 Lopuksi on muistutettava, että oikeuskäytännön mukaan kantajan on itse näytettävä toteen, että sillä on oikeussuojan tarve, joka on olennainen ja ensimmäinen edellytys kaikille kanteille (ks. vastaavasti ja analogisesti asia 206/89 R, S. v. komissio, määräys 31.7.1989, Kok., s. 2841, 8 kohta; asia T-167/01, Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke v. komissio, määräys 30.4.2003, Kok., s. II-1873, 58 kohta ja edellä 79 kohdassa mainittu asia Sniace v. komissio, tuomion 31 kohta).

81 Komissio esitti käsiteltävän asian suullisessa käsittelyssä uusia tosiseikkoja, jotka olivat tapahtuneet kanteen nostamisen jälkeen ja joista saa sellaisen käsityksen, että kantajan oikeussuojan tarve on lakannut, koska Alliance One oli maksanut niille määrätyn sakon kokonaisuudessaan vaatimatta sitä maksamaan takaisin osaa sakon määrästä.

82 Tässä yhteydessä on huomautettava, ettei ole kiistetty sitä, että Alliance One maksoi helmikuussa 2006 kokonaisuudessaan sakon, jonka komissio oli määrännyt sille ja kantajalle, joka oli yhteisvastuussa ainoastaan osasta kyseistä määrää eli 3,99 miljoonasta eurosta, ja että Alliance One ei ole toistaiseksi vaatinut kantajaa maksamaan takaisin osaa maksetusta sakosta. Lisäksi on todettava, että kantaja asetettiin selvitystilaan heinäkuussa 2006 ja että Tribunale fallimentare di Romassa aloitettiin toukokuussa 2007 sitä koskeva akordimenettely, joka on yhä meneillään, mistä kantaja ei ilmoittanut unionin yleiselle tuomioistuimelle oma-aloitteisesti.

83 On myös otettava huomioon, että kantaja vaatii kanteessaan yhtäältä riidanalaisen päätöksen osittaista kumoamista siltä osin kuin komissio on sen mielestä soveltanut yhteistyötiedonantoa virheellisesti, koska komissio ei myöntänyt sille täysimääräistä immuniteettia silloin, kun se päätti olla myöntämättä sitä Deltafinalle, ja siltä osin kuin komissio erehtyi kantajan mielestä noin kuukaudella vahvistaessaan sen kartelliin osallistumisen keston, sekä toisaalta toissijaisesti sille Alliance Onen kanssa yhteisvastuullisesti määrätyn sakon määrän alentamista.

84 Kuten komissio perustellusti korostaa, kantajan kanne koskee kuitenkin lähinnä sakon määrää. Kantajan esittämien kanneperusteiden tarkastelu nimittäin osoittaa, että kaikissa perusteluissa, jotka koskevat kantajan asettamista vastuuseen tietystä toiminnasta ja tämän toiminnan oikeudellista arviointia ja joita ei ole esitetty sen pääasiallisen kanneperusteen tueksi, jonka mukaan sille olisi pitänyt myöntää

sakkoimmuniteetti, ainoastaan vaaditaan toissijaisesti – jos kyseinen kanneperuste hylätään – sille Alliance Onen kanssa yhteisvastuullisesti määrätyn sakon määrän eli 3,99 miljoonan euron suuruisen sakon alentamista. Tässä yhteydessä on lisäksi todettava, että vaikka kantajan mainitsemia tosiseikkoja arvioitaisiin oikeudellisesti eri tavoin ja vaikka rikkomisen kesto arvioitaisiin useita viikkoja lyhyemmäksi kuin mistä kyseistä yritystä syytetään, kantajalle Alliance Onen kanssa yhteisvastuullisesti määrätyn sakon määrää ei voitaisi alentaa riidanalaisessa päätöksessä vahvistettua määrää pienemmäksi.

85 Edellä esitetystä seuraa, ettei riidanalaisen päätöksen kumoaminen tai muuttaminen kantajan pyynnön perusteella hyödyttäisi sitä millään tavoin käsiteltävän asian olosuhteissa, koska yhteisvastuussa oleva yhteisvelallinen Alliance One on jo maksanut sille määrätyn sakon kokonaisuudessaan ja koska Alliance One, jolla ei ole mitään oikeudellista yhteyttä kantajaan (ks. edellä 1 kohta), ei ole vaatinut sitä maksamaan takaisin osaa maksetun sakon määrästä, vaikka sen maksamisesta on kulunut yli viisi vuotta.

86 Kantaja katsoo kuitenkin, että sillä on edelleen oikeussuojan tarve käsiteltävässä asiassa, koska Alliance One voi vielä vaatia sitä maksamaan takaisin osan maksetun sakon määrästä meneillään olevasta akordimenettelystä huolimatta.

87 Tässä yhteydessä on todettava, että kantaja, jonka on itse näytettävä toteen, että sillä on oikeussuojan tarve (ks. edellä 80 kohta), ei ole osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla, että Alliance Onella on siltä saatava ja – vaikka tällainen saatava olisikin olemassa – että Alliance Onella on edelleen mahdollisuus tai aikomus periä se ja että kantajalla on näin ollen jo syntynyt ja edelleen olemassa oleva tarve pyytää niille riidanalaisessa päätöksessä määrätyn sakon määrän peruuttamista ja/tai alentamista. Kantaja on nimittäin ainoastaan todennut, ettei sopimuksiin, jotka koskevat yhtiön osakkeiden siirtoa sen nykyisille osakkaille, sisälly mitään nimenomaista takuuta sille maksettavasta korvauksesta komission päätöksestä seuraavien mahdollisten sakkojen

tapauksessa, ja väittänyt, että Alliance One voi näin ollen edelleen vaatia kantajaa maksamaan takaisin maksetun sakon määrästä osan, jonka maksamisesta sen katsotaan olevan yhteisvastuussa.

88 Kuten komissio toteaa, Italian konkurssiasetuksen 161 §:n nojalla velallisen on kuitenkin esitettävä akordihakemuksessaan muun muassa analyyttinen selvitys ja arvio omaisuudestaan sekä luettelo velallisista ja velkojista, ja akordimenettelyn, jossa lähinnä määritetään velat toimivaltaisen tuomioistuimen valvonnassa, aloittamisen jälkeen toimitsijamiehen on edellä mainitun asetuksen 171 §:n mukaisesti tarkastettava velkojien luettelo tilikirjausten perusteella, jotka on toimitettava hakemuksen jättämisen yhteydessä, ennen kuin velkojat kutsutaan Italian konkurssiasetuksen 174 §:ssä tarkoitettuun kokoukseen. Kyseisen asetuksen 175 §:n mukaisesti kyseisessä tuomioistuimen johdolla pidettävässä kokouksessa velallinen ja velkojat tutkivat ja varmistavat muun muassa velkojen etusijajärjestyksen (ks. vastaavasti julkisasiamies Légerin 10.4.2003 esittämä ratkaisuehdotus asiassa C-145/01, komissio v. Italia, tuomio 5.6.2003, Kok., s. I-5581, I-5583, ratkaisuehdotuksen 79 kohta).

89 Lisäksi on selvää, ettei Alliance Onea mainittu kantajan tilikirjauksissa sen velkojien joukossa ja ettei sitä ollut Tribunale fallimentare di Romassa vireille pannun akordimenettelyn yhteydessä sisällytetty kantajan laatimaan ja toimitsijamiehen tarkastamaan velkojien luetteloon Italian konkurssiasetuksen 161 §:n mukaisesti.

90 Kantajan väitteelle, jonka mukaan sen ei tarvinnut kirjata Alliance Onen saatavia kirjanpitoonsa ja sisällyttää sitä velkojien luetteloon, ei löydy myöskään tukea eikä perustaa Italian konkurssiasetuksen ja Italian siviililain säännöksistä, joihin kantaja

viittaa, ja on joka tapauksessa yleisesti tunnettua, että kaikkien akordien tavoitteena on ennen kaikkea päästä sopimukseen kaikkien velkojien kanssa sen jälkeen, kun yhtiön taloudellinen tilanne on selvitetty tarkasti oikeusviranomaisen valvonnassa, jotta voidaan välttää yhtiön joutuminen konkurssiin. Lisäksi toisin kuin kantaja väittää ja kuten Alliance One myös vahvisti 30.3.2011 päivätyssä kirjeessään, Alliance One olisi voinut saman päätöksen perusteella vaatia välittömästi kantajaa maksamaan takaisin osan maksetun sakon määrästä, koska se oli maksanut niille riidanalaisessa päätöksessä määrätyn sakon kokonaisuudessaan. Kuten edellä 88 kohdassa todettiin, Italian konkurssiasetuksessa säädetään joka tapauksessa, että velkojen etusijajärjestys on tutkittava ja varmistettava velkojien kokouksessa.

91 Lisäksi todettakoon, että vaikka kantaja luokitteli Alliance Onen Italian konkurssiasetuksen 184 §:ssä tarkoitetuksi ”aikaisemmaksi velkojaksi”, se ei ole selvittänyt millään tavoin tätä asiaa tai syitä, miksi Alliance One ei edes yrittänyt ilmoittaa saatavaansa kyseisessä menettelyssä eikä vastustanut menettelyä, vaikka tämä saatava, joka oli määrältään huomattavasti suurempi kuin kaikki tosiasiallisesti kirjatut saatavat, olisi saattanut vaikuttaa muiden velkojien päätökseen hyväksyä kantajan laatima akordiehdotus. Jos Alliance Onen saatava kantajalta olisi kirjattu, sillä olisi näin ollen ollut huomattava vaikutus Tribunale fallimentare di Roman hyväksymään akordiin.

92 On myös huomautettava, että kantajan mukaan osakkeiden siirtoa nykyisille osakkaille koskevien sopimusten määräyksissä ei mainita nimenomaisesti riidanalaiseen päätökseen johtanutta hallinnollista menettelyä eikä määrätä takuusta tai sille maksettavasta korvauksesta komission sille mahdollisesti määräämän sakon tapauksessa, vaikka yhtiön osakkeiden ostosta neuvoteltiin vasta sen jälkeen, kun komissio oli lähettänyt väitetiedoksiannon. Asiakirja-aineistosta kuitenkin ilmenee, että saatuaan tietoonsa sille Alliance Onen kanssa yhteisvastuullisesti määrätyn sakon määrän, joka

on suurempi kuin sen osakkeiden arvo, kantaja ei pyrkinyt saamaan Alliance Onelta mitään korvausta tietojen salaamisesta. Akordimenettelyyn pääsyä koskevassa hakemuksessaan se sen sijaan valitti, että Alliance One oli osakkeiden siirtoa koskeneissa neuvotteluissa salannut tietoja muista ”tosiseikoista ja olosuhteista, jotka myöhemmin osoittautuivat haitallisiksi”. Asiakirja-aineistosta ilmenee lisäksi, että muutaman kuukauden kuluttua akordihakemuksen jättämisestä kantaja nosti Alliance Onen tytäryhtiötä Intabexia, joka oli siirtänyt osakkeet kantajalle, vastaan Tribunale civile di Romassa (Rooman siviilituomioistuin) kanteen, jossa se vaati Intabexia maksamaan 7,3 miljoonaa euroa, ja että Alliance One ei ole edes nostanut vastakannetta, jotta sille maksettaisiin takaisin osa maksetun sakon määrästä.

93 Kaiken edellä esitetyn perusteella ei voida sulkea pois sitä, että Alliance One on ottanut vastuulleen kantajalle kuuluvan osan sakosta tai että se on sakon maksamisen jälkeen luopunut oikeudestaan vaatia siltä korvausta.

94 Lisäksi on todettava – kuten edellä 47 kohdassa – ettei Alliance One ole vaatinut kantajaa maksamaan takaisin osaa maksetun sakon määrästä ja ettei se ilmoittanut 30.3.2011 päivätyssä kirjeessään nimenomaisesti, aikooko se esittää tällaisen vaatimuksen ja milloin. Tässä yhteydessä on täsmennettävä, että toisin kuin kantaja väittää 6.1.2011 päivätyssä kirjeessään, sen valitsema akordityyppi, nimittäin akordi, johon sisältyy omaisuuden luovutus, tähtää lähinnä velallisen omaisuuden selvittämiseen, jotta velkojat voidaan tyydyttää yhteisesti, ja johtaa toiminnan lopettamiseen. Kantaja ei kiistä tätä arviointia, ja sitä tukevat selvästi myös sen vuosia 2008 ja 2009 koskevat taseet, jotka komissio on liittänyt asiakirja-aineistoon.

95 Tähän on lisättävä – kuten komissio väittää –, ettei tätä oikeudenkäyntimenettelyä mainita lainkaan 14.4.2011 päivätyssä hakijan taloudellista tilannetta koskevassa yksityiskohtaisessa selvityksessä, jonka selvitysmies toimitti velkojatoimikunnalle, vaikka kyseisessä selvityksessä viitataan joihinkin muihin meneillään oleviin oikeudenkäynteihin. Tämä kuitenkin osoittaa, että kantaja piti tämän oikeudenkäyntimenettelyn lopputulosta merkityksettömänä tulevan taloudellisen tilanteensa ja velkojiensa kannalta, toisin kuin kantaja väittää.

96 Ensinnäkin kantajan väitteestä, jonka mukaan se on vastuussa ainoastaan 3,99 miljoonan euron suuruisen määrän maksamisesta, jos Alliance One voittaa asian T-25/06, on lisäksi todettava, että kyseisessä asiassa 9.9.2011 annetussa tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Alliance Onen kumoamiskanteen ja että Alliance Onen on näin ollen maksettava yhteisvastuullisesti kyseinen määrä, jonka se jo maksoi helmikuussa 2006.

97 Toiseksi kantajan väitteestä, jonka mukaan sen oikeussuojan tarve johtuu sen perusoikeudesta tuomioistuimeen ja tämä oikeus perustuu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklaan ja on vahvistettu perusoikeuskirjan 47 artiklassa, on ennen kaikkea muistutettava, että oikeussuojan tarve on olennainen ja ensimmäinen edellytys kaikille kanteille (ks. edellä 80 kohta). Lisäksi on todettava, että oikeus tuomioistuimeen, josta oikeus saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa muodostaa erityisen aspektin, ei ole ehdoton ja että sille ovat ominaisia epäsuorasti tunnustetut rajoitukset, erityisesti kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevat, koska se vaatii jo luonteensa puolesta säätelyä valtiolta, jolla on tältä osin tietty harkintavalta. Nämä rajoitukset eivät voi kuitenkaan johtaa siihen, että oikeussubjektin oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa rajoitetaan tavalla, jolla loukataan hänen varsinaista oikeuttaan tuomioistuimeen. Niillä on oltava legitiimi tavoite, ja käytettyjen keinojen ja tavoitteen välillä on oltava järkevä suhde (ks. vastaavasti ja analogisesti

asia C-73/10 P, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert v. komissio, määräys 16.11.2010, Kok., s. I-11535, 53 kohta).

98 Ei voida kuitenkaan väittää, että kaikkien kanteiden olennainen ja ensimmäinen edellytys, kuten oikeussuojan tarve, jolla on tarkoitus muun muassa varmistaa hyvä lainkäyttö, ja sen soveltaminen käsiteltävässä asiassa olisivat estäneet kantajaa käyttämästä sen käytettävissä olevia oikeussuojakeinoja riidanalaista päätöstä vastaan (ks. vastaavasti ja analogisesti edellä 97 kohdassa mainittu asia Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert v. komissio, määräyksen 55 kohta).

99 Vaikka oikeussuojan tarvetta koskeva vaatimus näyttää rajoittavan oikeutta tuomioistuimeen, tämä ei ilmeisestikään loukkaa kyseisen oikeuden ydintä, koska vaatimuksella siitä, että kantajalla on kanteen nostamishetkellä ja lopullisen tuomion antamiseen asti intressi riitauttaa sille väitetysti vastainen toimi, on legitiimi tavoite eli viime kädessä se, että hyvän lainkäytön varmistamiseksi estetään se, että unionin tuomioistuimet käsittelevät puhtaasti teoreettisia kysymyksiä, joiden ratkaisusta ei voi aiheutua oikeudellisia seurauksia tai, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, hyötyä kantajalle.

100 Kolmanneksi siitä, että kolmannet saattavat nostaa vahingonkorvauskanteita kantajaa vastaan kansallisessa tuomioistuimessa, on ennen kaikkea huomautettava, ettei ole osoitettu, että vaikutus kantajan oikeudelliseen tilanteeseen on jo nyt varma oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla (ks. edellä 79 kohta). Vaikka oletettaisiin, että erityisesti kantajan syyksi luetun kyseisen yrityksen toiminnan vuoksi kantaja voidaan asettaa vastuuseen sovellettavan kansallisen oikeuden nojalla, on todettava, ettei kansallisissa tuomioistuimissa nostettava mahdollinen vahingonkorvauskanne riipu riidanalaisen päätöksen mahdollisesta kumoamisesta. Joka tapauksessa kantaja ei ole esittänyt seikkoja, joiden perusteella voitaisiin todeta, millä edellytyksin se voisi riidanalaisen päätöksen mahdollisen kumoamisen ansiosta välttyä käsiteltävässä asiassa siltä, että väitetysti vahinkoa kärsineet kolmannet nostavat sitä vastaan vahingonkorvauskanteen kansallisessa tuomioistuimessa. Tässä yhteydessä on lisäksi todettava,

että kantaja ainoastaan sisällytti asiakirja-aineistoon 20.5. ja 13.7.2011, toisin sanoen in tempore suspecto, päivättyjen kirjeidensä liitteenä kirjeitä, jotka oli osoitettu sille yhdessä muiden riidanalaisen päätöksen adressaatteina olevien jalostajien kanssa ja joihin sisältyy nyt selvitystilassa olevan, Leccen maakuntaan (Italia) sijoittautuneen tupakantuottajien osuuskunnan esittämä vahingonkorvausvaatimus. Tällaiset kirjeet – yhdessä ei ole edes lähetyspäivämäärää, ja kantaja vastaanotti kirjeen vasta sen jälkeen, kun sen oikeussuojan tarve käsiteltävässä asiassa oli kyseenalaistettu – eivät kuitenkaan sellaisenaan osoita, että riidanalaisessa päätöksessä mainitusta lainvastaisesta toiminnasta vahinkoa kärsineet kolmannet ovat nostaneet vahingonkorvauskanteen. Koska kantaja ei ole kiistänyt komission riidanalaisessa päätöksessä esittämää toteamusta, joka koskee sen yrityksen lainvastaista menettelyä, jonka toiminnasta Alliance Onen ja kantajan katsottiin olevan vastuussa, käsiteltävällä asialla ei ole myöskään yhteyttä kolmansien kyseiseen päätökseen sisältyvien todisteiden ja toteamusten perusteella nostamaan mahdolliseen kanteeseen. Lopuksi on todettava, että vaikka kantajaa vastaan voitaisiin tosiasiallisesti nostaa tällaisia tulevia ja epävarmoja kanteita, niillä ei olisi mitään aineellista vaikutusta kantajaan, koska se ei nytkään pysty maksamaan nykyisille velkojilleen.

101 Neljänneksi todettakoon, että vaikka kantaja vetoaa johtajiensa ja vastedes selvitysmiehensä velvoitteeseen suojella Italian oikeuden nojalla velkojien etuja kaikkien mahdollisten ennalta arvaamattomien tapahtumien varalta, se ei osoita, missä määrin tällainen velvoite – jos se oletettaisiin toteen näytetyksi – antaisi sille oikeussuojan tarpeen käsiteltävässä asiassa. Kyseinen väite on myös ristiriidassa selvitysmiehen akordimenettelyssä omaksuman lähestymistavan kanssa, sillä kuten asiakirja-aineistosta ilmenee, selvitysmies ei ole edes ilmoittanut velkojille, toimitsijamiehelle ja Tribunale fallimentare di Romalle kyseisen menettelyn olemassaolosta (ks. edellä 95 kohta).

102 Kaikesta edellä todetusta seuraa, ettei kantaja ole osoittanut, että sillä on jo syntynyt ja edelleen olemassa oleva oikeussuojan tarve käsiteltävässä asiassa. Tämän vuoksi lausunnon antaminen tästä kanteesta raukeaa.

Oikeudenkäyntikulut

103 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 6 kohdan mukaan unionin yleinen tuomioistuin määrää oikeudenkäyntikuluista harkintansa mukaan, jos lausunnon antaminen asiassa raukeaa.

104 Käsiteltävässä asiassa kantaja osoitti, ettei se ole menetellyt lojaalisti unionin yleistä tuomioistuinta kohtaan, koska se ei ilmoittanut ensinnäkään siitä, että se oli asetettu selvitystilaan ennen suullisen käsittelyn aloittamista, eikä toiseksi istunnon jälkeen määrätyistä prosessinjohtotoimista, vaikka sitä koskeva akordimenettely oli aloitettu vuonna 2007 ja oli edelleen meneillään Tribunale fallimentare di Romassa. Unionin yleinen tuomioistuin sai tietää kantajan akordimenettelystä vasta komission 21.2.2011 esittämiensä huomautusten liitteenä toimittamien asiakirjojen (ks. edellä 44 kohta) tutkinnan jälkeen.

105 Joidenkin kantajan vastausten epätarkkuuden vuoksi unionin yleisen tuomioistuimen oli lisäksi määrättävä useita prosessinjohtotoimia, jotka koskivat muun muassa huomattavan kauan ennen istuntoa tapahtuneita tosiseikkoja, mikä hankaloitti suullista käsittelyä ja viivästytti sen päätökseen saattamista.

106 Edellä esitetyn perusteella kantaja on velvoitettava vastaamaan omista kuluistaan sekä korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Lausunnon antaminen tästä kanteesta raukeaa.

2) Mindo Srl velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä lokakuuta 2011.

Allekirjoitukset